

Przedmowa

Dwudziesty siódmy rocznik Zeszytów Naukowych Muzeum Historycznego Miasta Krakowa ukazuje się na przełomie 2009 i 2010 roku. Mijający rok w Polsce był bardzo mocno naznaczony uroczystościami związanymi z 70. rocznicą wybuchu II wojny światowej. Najważniejszymi akcentami tej rocznicy były centralne, międzynarodowe obchody wybuchu wojny w Gdańsku, które odbyły się 1 września 2009 roku, oraz inauguracja działalności Muzeum II Wojny Światowej, tworzonego właśnie w tym mieście. W najbliższych latach powstanie więc kolejne, obok Muzeum Powstania Warszawskiego, liczące się polskie muzeum, które prowadzić będzie działalność naukową, wystawienniczą i edukacyjną w obszarze zachowania pamięci o tragicznych czasach wyznaczonych datami 1939–1945.

Działania te wynikają, co jest zjawiskiem wnoszącym wiele optymizmu, z zapotrzebowania społecznego na poznawanie i odkrywanie przeszłości, co dobitnie potwierdza ekspansywny rozwój polskich muzeów, a także nieustanny wzrost liczby osób odwiedzających te instytucje.

Również w Krakowie od kilku lat trwają intensywne wysiłki zmierzające do objęcia muzealną opieką – na nowoczesnym, europejskim poziomie – obszarów pamięci o czasach zagłady. Poprzez planowaną rozbudowę Muzeum AK oraz uruchomienie przy ul. Lipowej 4 na krakowskim Zabłociu nowego muzeum – Fabryki Emalia Oskara Schindlera jako oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa – nasze miasto ma szansę nadrobić zaległości w obszarze edukacji i upowszechniania wiedzy o totalitaryzmie i zachowania pamięci o tamtych czasach.

W połowie 2010 roku w dawnej emalierni przy ul. Lipowej 4 zostanie otwarta nowa wystawa stała *Kraków – czas okupacji 1939–1945*, która uruchomiona w tym szczególnym miejscu związanym z legendą listy Schindlera, a dzisiaj niezwykle popularnym na całym świecie, będzie spełniać swoją misję w zakresie edukacji historycznej. Projekt wystawy *Kraków – czas okupacji 1939–1945*, pierwszej po II wojnie światowej monograficznej i w pełni profesjonalnej ekspozycji poświęconej tej tematyce, ma też wymiar naukowy, o czym zaświadczały towarzyszące mu publikacje, w tym praca zbiorowa autorów wystawy, która ukaże się w najbliższym czasie na rynku wydawniczym Krakowa, także pod tytułem *Kraków – czas okupacji 1939–1945*.

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, jego Kolegium Wydawnicze kierowane przez dyrektora Michała Niezabitowskiego, przystępując do prac nad nowym numerem „Krzysztoforów”, uznało, że jego znacząca część będzie dotyczyć problematyki Krakowa czasów okupacji niemieckiej i dlatego pierwsza część zeszytu opatrzona jest symbolicznym dla nas tytułem *Kraków – czas okupacji 1939–1945*. Druga część tradycyjnie zawiera wybór artykułów poświęconych studiom nad dziejami i kulturą Krakowa oraz zbiorom i działalności naszego Muzeum.

Wszystkim zainteresowanym tematyką wojenną pragnę polecić niemal równocześnie ukazujący się tom esejów towarzyszących wystawie w Fabryce Emalia Oskara Schindlera, który stanowi zasadnicze rozwinięcie wątków tylko skromnie zaakcentowanych w niniejszym roczniku „Krzysztoforów”.

Jacek Salwiński,
wicedyrektor ds. naukowych
Muzeum Historycznego Miasta Krakowa